

תורה ממרום- פרשת בראשית

בס"ד

הקנאה

מאת : עזרא מרום

בפרקי אבות נאמר: "הקנאה, התאוה והכבוד מעבירים את האדם מן העולם". בפרשתנו מובלטת התכונה של קנאה, צרות עין וחוסר פירגון. תכונה רעה והרסנית זו נמצאת לא רק בבני אדם אלא גם בעולם החי והדומם כפי שיפורט להלן.

קנאה בדומם:

לפי המדרש הלבנה קנאה באור השמש ולכן הקב"ה נתן לה גם את הכוכבים. הנחמה של הלבנה במקרה זה היתה בעובדה שיש מישהו קטן ממנה וזה הכוכב. רגש כזה מאפיין את תכונת הקנאה שלך כואב לא רק שלך אין אלא יותר בגלל שלשני יש. מסופר שמלך אחד הציע למישהו שיתן לו כל מה שיבקש בתנאי שחבירו יקבל כפול. בסוף ביקש אותו אדם שיוציאו לו עין אחת ואז לחבירו יוציאו שתי עיניים! וכל זאת בגלל שלא היה מסוגל לכך שחברו יקבל משהו טוב כפול ממנו.

קנאה בעולם החי

הקנאה בעולם החי מתבטאת בהתנהגותו של הסוס. כאשר הסוס רוצה לשתות הוא מכופף את ראשו למים ואז נשקפת בבואתו במים ואז נדמה לא כאילו יש סוס אחר שרוצה לשתות לו את המים. לכן הסוס רוקע ברגליו כדי לגרש את הסוס השני. ע"י הרקיעה ברגלים הוא מעיף ענן אבק שמעכיר את המים ואז הבבואה לא נשקפת והוא חושב שהסוס השני נבהל וברח. רק במצב זה מוכן הסוס לשתות את המים למרות היותם עכורים. רואים איפוא שהסוס מוכן לשתות מים מלוכלכים ובלבד שחבירו לא ישתה!.

קנאה אצל האדם

1. קנאת קין בהבל. קין קינא בהבל לא רק בגלל שקרבנו האישי לא התקבל, אלא גם ובעיקר שלא יכל לסבול שקרבנו של הבל התקבל. לפי המדרש הם החליטו לחלק ביניהם את העולם בחלקים שווים אך קין לטש עינו גם על חלקו של הבל כדי שיהיה לו חלק גדול יותר. בהמשך, בפרשת נח, קורית תופעה דומה "ותמלא הארץ חמס" בגלל העובדה שכל אחד לוטש עינו לרכושו של חבירו וגול אותם ממנו.

2. הנחש והאדם לפי המדרש הנחש קינא באדם וחוה בגלל שהם נעלים ממנו ומכאן נבעה התנהגותו להכשילם בחטא.

3. אדם וחוה חוה נתנה לאדם לטעום מעץ הדעת מהסיבה שמה היא תמות והוא ישאר חי ויקח אישה אחרת תחתיה. כלומר: היא לא דאגה שהיא תמות אלא כאב לה שמה הוא ישאר בחיים לכן רצתה להחטיא אותו כדי שהוא ימות.

4. קללת האדם בגין החטא. תכונה זו של קנאה מתבטאת בקללה שקיבלה האישה "בעצב" תלדי בנים " ובקללה לאדם: "בזיעת אפיך תאכל לחם כי בעיצבון תאכלנה". בגמרא פסחים דף קמ"ה נאמר שקשים מזונותיו של אדם כפליים מחבלי הלידה שהרי בלידה נאמר "עצב" ואילו בפרנסה נאמר "עיצבון". ההסבר לכך נעוץ בקנאה. בלידה האישה מתנחמת בכך שגם חברותיה היולדות סובלות כמוה ואפילו המלכה סובלת. לעומת זאת מי שאין לו פרנסה נגרם לו עצב כפול א. העובדה שאין לו ב. מקנא בשני בגלל שיש לו ולכן כאן העצב כפול.

5. קנאת האחים ביוסף קנאה זו נגרמה בגלל שיעקב העדיף את יוסף על פני אחיו "ויעש לו כתונת פסים". קנאה זו גרמה ביוסף למכירת יוסף ולירידת בני ישראל למצרים.

לסיכום, בדוגמאות שהבאנו לעיל בולטת התוצאה ההרסנית של הקנאה. יהי רצון שנשכיל להתרחק ממידה מגונה זו של הקנאה ונדבק במידות של אהבה ואחווה, שלום ורעות.